

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна / заочна	Навчальний рік/семестр	2025 / 2026 IV/7
-----------------------------	----------	-----------------------	----------------	-------------------------------	---------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Виробнича практика
Кафедра	Географії та туризму
Освітня програма	Туризм
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: обов'язкова Кількість кредитів: 7 (210 годин) Лекції: 0 Семінарські/практичні заняття: 0 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 210 год.
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Наталія Олаг, ст. викладач, olah.natalia@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Організація туризму, Географія туризму, Сучасні різновиди туризму, Правове регулювання туристичної діяльності, Маркетинг в туризмі, Українська мова за професійним спрямуванням, Основи безпеки в туристичній діяльності, Туристичне краєзнавство, Організація готельного господарства, Організація ресторанного господарства
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	<i>Анотація дисципліни.</i> Виробнича практика є логічним продовженням навчальних курсів, що розглядають питання організаційної, планово-економічної, маркетингової та управлінської діяльності підприємств туристичної індустрії. <i>Мета:</i> ☐ поглиблення та закріплення студентами теоретичних знань;

- набуття необхідних практичних навичок і досвіду роботи в галузі управлінської, планово-економічної, маркетингової діяльності;
- опанування організаційно-технологічними процесами, що відбуваються на підприємствах;
- набуття професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретних ситуацій, що виникають на підприємствах в сучасних умовах тощо.

Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

K07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

K09. Вміння виявляти, ставити і вишукувати проблеми.

K14. Здатність працювати автономно та в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

K25. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

K29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

Програмні результати навчання:

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно користуватися нею.

ПР09. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами

	туристичних послуг. ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичних та інших галузей. ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.	
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання		
Освітній компонент завершується заліком. Результативність студента оцінюється за 100-бальною системою. Розподіл балів, які нараховуються за виконання окремих складових курсу:		
Семестрові завдання	Бали	Критерії оцінювання
Виконання завдань під час практики	40 балів	організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта, його ініціативність і творчість;
Щоденник практики	15 балів	правильне ведення щоденника, повнота інформації додаток 3
Звіт практики	25 балів	критерії оформлення звіту див. додаток 1
Захист практики	20 балів	для захисту практики студент готує презентацію за допомогою якої за 5-7 хв. здобувач представляє організацію де проходив практику, види виконаних робіт, повноту виконань поставлених завдань, можливі труднощі під час проходження практики; також оцінюються відповіді студента на поставлені запитання під час захисту звіту
Загальна оцінка виставляється як сума набраних балів за виконану роботу, береться до уваги характеристика подана координатором підприємства.		
Інші інформації про дисципліни (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Політика дисципліни передбачає дотримання академічної доброчесності, тобто: <ul style="list-style-type: none"> ● Самостійне виконання навчальних завдань,; ● Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; ● Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.	
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	Основна: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bártfai E. (2022): Szállodamenedzsment I. Ver 6., Budapest, p. 338 2. БЕРГХАУЕР О. О.: Основи туризмознавства /Általános turizmuselmélet. Тези лекцій / Előadások tézisei. Кафедра географії та туризму / Földrajz és Turizmus Tanszék. Берегове / Beregszász. 2021 3. Борисова О. В. 2020: Спеціалізований туризм. Навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Туризм», Кондор – 360 с. 	

4. Брич В. Я., (...), Кушнірук Г. В., Рутинський М. Й., Сусол Н. Я. та ін. (2020): Організація готельно-ресторанної справи: навч. посібник / за заг. ред. проф. Брича В.Я. – Київ: Видавництво Ліра-К – 484 с.
5. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навчальний посібник. Друге видання, доповнене і допрацьоване. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС., 2016. 248 с.
6. Герасименко В. Г., Галасюк С. С. Ліцензування туристичної діяльності в контексті міжнародного досвіду. Журнал європейської економіки: науковий журнал. Том 10 (№4). Тернопіль : ТНЕУ, 2011. С.402-414.
7. Герасименко В. Г., Галасюк С. С. Організація надання туристичних послуг :навч. пос. Одеса: Атлант, 2014. 244 с.
8. ДЖИНДЖОЯН В., ГОРОЖАНКІНА Н., БОЙКО З. (2022): Основи туризмознавства. Навчальний посібник, 231 с.
9. Дишкантюк О.В., Власюк К.В. 2021: Гастрономічний туризм. навч. посіб. 136 с.
10. Летуновська Н., Люльов О. (2020) Маркетинг у туризмі. – Суми, 270 с.
11. Мальська М. П., Худо В. В., Занько Ю. С. Організація туристичного обслуговування : підручник. К. : Знання, 2011. 275 с.
12. Мандюк Н. Л. Менеджмент у туризмі: навч. посібник / Н. Л. Мандюк, А. М. Манько. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – 198 с.
13. Організація туризму: підручник / І. М. Писаревський та ін.; за ред. І. М. Писаревського. Х. : ХНАМГ, 2008. 541 с.
14. Farkas J.–Raffay Z.–Gonda T. 2023: Utazástudomány: akadálymentességi dimenziók. Akadémiai Kiadó, Budapest, (<https://doi.org/10.1556/9789634549932>, <https://mersz.hu/farkas-raffay-gonda-utazastudomany-akadalymentesegi-dimenziok/>)
15. Цвілій С.М. Маркетинг в туризмі : Навчальний посібник. / С. М. Цвілій, Т. С. Кукліна, В. М. Зайцева. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 260 с.

Інтернет-ресурси:

1. Закон України про туризм : веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>

2. Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу фахівцям туристичного супроводу URL:

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1344-04>

3. Деякі питання діяльності Державного агентства розвитку туризму. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1162-2019-%D0%BF>

4. Туризм. Міністерство культури, молоді та спорту України : веб- сайт. URL:

<https://mkms.gov.ua/content/turizm.html>.

5. The Transformational Travel Council. URL:

<https://www.transformational.travel/>

6. Tourism for Sustainable Development Goals. URL:

<http://tourism4sdgs.org/>

7. Tourism Statistics. URL:

<https://www.eunwto.org/toc/unwtotfb/current>

8. UNWTO Tourism Highlights. URL: <https://www.e-unwto.org/>

Вимоги до звіту про проходження виробничої практики

Основним документом, що свідчить про виконання студентом програми виробничої практики, є звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання і уміння студента, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звіт має відображати результати теоретичної та практичної діяльності студента впродовж практики. Звіт складається індивідуально кожним студентом і має бути структурованим. Рекомендується наступна послідовність викладення матеріалу в звіті:

- Титульна сторінка звіту;
- Зміст звіту із зазначенням сторінок;
- Вступ;
- Основна частина;
- Висновки;
- Список використаних джерел;
- Додатки.

Звіт повинен бути виконаний та оформлений з додержанням вимог до наукових робіт.

Текст звіту набирається на комп'ютері на одному звороті аркуша білого паперу формату А4 (210 × 297 мм). Сторінки обмежуються полями: ліве – 25 мм, верхнє та нижнє – 20, праве – 10 мм. Шрифт – чорного кольору. Щільність тексту однакова по всій роботі.

Рекомендована гарнітура – Times New Roman, кегль – 14, інтервал між рядками – 1,5.

Робота має бути надрукована чітко, без помилок і виправлень. Текст може ілюструватися рисунками, схемами, фотографіями, графіками, діаграмами та таблицями.

Звіт починається з титульної сторінки. Вона є першою сторінкою роботи, яку включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують. Далі номер сторінки проставляють у правому верхньому куті аркуша. За титульною сторінкою наводяться послідовно зміст, вступ, розділи в порядку подання, висновки, список використаних джерел, додатки. Всі вони починаються з нової сторінки, а кожен з підрозділів – після закінчення попереднього.

Вступ. Короткий опис підприємства, де студент проходить практику (коли було створено, хто ним керує, форма власності, адреса і т.д.).

Основна частина. Кожен розділ звіту має самостійне значення, але всі вони повинні бути логічно підпорядковані основній меті та завданням, спрямованості теми. Текст основної частини звіту поділяють на розділи та підрозділи. Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. В основній частині здобувач виконує завдання, які він отримав перед початком виробничої практики.

У висновках викладаються найважливіші наукові та практичні результати, одержані внаслідок проходження практики. За змістом висновки мають бути пов'язані зі структурою звіту і впливати із завдань. Висновки повинні бути стислими та повною мірою відображати матеріал, викладений у звіті.

Список використаних джерел. Звіт завершується списком використаних джерел. Не слід включати в бібліографічний список роботи, які фактично не використовувалися.

Додатки оформляють як продовження звіту на його прикінцевих сторінках, зазначаючи їх у порядку посилань у тексті. Додатки можуть включати матеріали основного характеру (базові статистичні дані у формі таблиць, діаграм, схем і т. п., щоб не переобтяжувати текстову частину), таблиці допоміжних цифрових даних, ілюстрації, схеми допоміжного характеру тощо. Посилання на додатки в текстовій частині звіту є

обов'язковим. Кожний додаток починається з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Додатки позначаються послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: Додаток А, Додаток Б і т. д. Один додаток позначається як Додаток А.

Виконаний звіт з виробничої практики скріплюють.

Завдання на практику

Перед початком практики студент знайомиться з керівником практики від підприємства, правилами внутрішнього розпорядку і своїм графіком виходу на роботу. Проходить інструктаж з протипожежної безпеки і техніки безпеки. На період проходження практики студентом, підприємство закріплює керівника від бази практики.

Характеристика підприємства

Студент повинен охарактеризувати підприємство за такими пунктами:

- форма власності, статус підприємства за розміром
- організаційно-правова форма;
- установчі документи (статут та інші);
- ліцензія на право здійснення даного виду діяльності;
- організаційна структура підприємства включаючи структуру підрозділів;
- матеріально-технічна база підприємства;
- кадрове забезпечення підприємства.

Зміст завдань щодо організації роботи підприємств

готельного господарства

Завдання 1

Для успішного виконання завдання пункту студент повинен дослідити організацію основних груп приміщень:

- Характеристика номерного фонду готелю.
- Організація приміщень для побутового обслуговування на поверсі.
- Організація нежитлових груп приміщень:
  - а) організація приміщень адміністрації;
  - б) організація приміщень вестибюльної групи;
  - в) організація приміщень господарського і складського призначення;
  - г) організація приміщень культурно-масового призначення;
  - д) організація приміщень спортивно-рекреаційного обслуговування.

Завдання 2

Студент повинен вивчити організацію та технологію обслуговування гостей підприємства готельного господарства за наступними напрямками:

- Організація бронювання місць в готелі;
- Прийом та реєстрація індивідуальних туристів та туристичних груп;
- Автоматизація робочого місця адміністратора, порт'є;
- Технологія обслуговування на поверсі;
- Організація надання додаткових послуг в готелі;
- Організація виїзду гостей з готелю.

Завдання 3

Студент повинен вивчити організацію прибиральних робіт:

- Технологію прибирання території готелю;
- Технологію прибиральних робіт у приміщеннях, що відносяться до різних груп;
- Характеристику механізмів, інвентарю, засобів, що використовуються при прибиральних роботах.

Завдання 4

Студент повинен ознайомитися з роботою підприємств ресторанного господарства та проаналізувати за такими пунктами:

- Тип, категорія підприємства ресторанного господарства;
- Розташування, оснащеність, режим роботи;
- Методи обслуговування, що використовуються в підприємстві ресторанного господарства при готелі;
- Організація надання додаткових послуг в підприємстві ресторанного господарства;
- Технологія обслуговування в підприємствах ресторанного господарства при готелях:
- Види посуду, приборів, білизни;
- Види сервіровок столів;
- Технологія подачі страв;
- Обслуговування мешканців в номерах;
- Технологія обслуговування бенкетів і прийомів

Зміст завдань щодо організації роботи туристичних підприємств

Місце практики: відділ організації туристичних подорожей, операційний відділ, фронт-та (чи) бек-офіси фірм-туроператорів, фірма-турагент.

Завдання 1

Студент повинен вивчити процес організації туристичних подорожей фірмою, для цього необхідно:

- охарактеризувати програми перебування туристів та вивчити особливості обслуговування різних категорій та типів клієнтів: іноземних туристів, що подорожують по Україні (або країні проходження практики) вітчизняних туристів, що подорожують за межі України (або країні проходження практики), та вітчизняних туристів, що подорожують по Україні (або країні проходження практики);

- ознайомитися з особливостями обслуговування дитячих груп, забезпечення сімейного відпочинку, збірних груп, поїздок зі спортивно-оздоровчою метою, на лікування, екскурсійно-пізнавальною та рекреаційною метою та ін.;

- ознайомитися з особливостями створення програм перебування для різних категорій споживачів у відповідності до контингенту, мети подорожі, виду ринку (міжнародного: закордонного та іноземного; внутрішнього туризму) та інших факторів;

- визначити етапи проектування маршрутів і турів; створення туристичного продукту підприємства (фірми) та процесів обслуговування на кожному з них;

- проаналізувати ділові контакти із закордонними та вітчизняними, виробниками туристичних послуг, дати характеристику договірних відносин з партнерами по організації туристичних подорожей.

Дати пропозиції щодо поліпшення туристичного продукту, розширення географії маршрутів та турів фірмою, удосконаленні технології та організації турів.

Завдання 2

З метою визначення та дослідження процесів, що забезпечують ефективну діяльність туристичного підприємства студенту необхідно:

- визначити інформаційно-довідкове забезпечення створення турпродукту;
- комп'ютерне забезпечення прикладними програмами для створення, просування на ринку та реалізації турпродукту підприємства (фірми). Дати рекомендації щодо впровадження нових інформаційних технологій в роботі туристичного підприємства (фірми);

- проаналізувати діяльність підприємства щодо роботи фірми по пошуку клієнтури і створення банку даних. Дати рекомендації щодо поліпшення роботи по залученню туристів туристичним підприємством.

Завдання 3

З метою оволодіння практичних навичок технології організації туристичних подорожей студент повинен:

- вивчити процеси резервування та бронювання; безпосередньо саму організацію туристичного обслуговування; контроль за дотриманням умов подорожі; умови розрахунків за туристичне обслуговування між клієнтами та турфірмою, між турфірмою та виробниками турпослуг; облік та контроль туристичного обслуговування. Навести приклади документального оформлення всіх вищезазначених процесів;

- вивчити роботу туристичного підприємства по наданню основних, додаткових та спеціалізованих туристичних послуг;

- вивчити роботу туристичного підприємства наданню транспортних послуг туристам: охарактеризувати види транспорту, що використовуються для організації туристичного обслуговування, умови перевезення, залізно-дорожнім, авіа-, авто- та морським (річковим) транспортом;

- вивчити роботу туристичного підприємства (фірми) по наданню паспортно-візових послуг: робота з державними та консульськими установами по наданню паспортних послуг; робота з посольствами іноземних держав по акредитації та оформленню в'їзних віз; правила реєстрації документів іноземних громадян, що тимчасово перебувають в Україні (або країні проходження практики);

- вивчити організацію страхування туристів туристичним підприємством (фірмою) та страхування транспортних засобів;

- дослідити та охарактеризувати роботу туристичної фірми по забезпеченню безпеки туристичних подорожей;

- вивчити організацію роботи по документальному оформленню груп та індивідуальних туристів на виїзд за кордон та подорожей по Україні (або країні проходження практики);

- вимоги до складання фінансово-організаційного звіту про здійснення туристичної подорожі. Навести приклади документального оформлення групових та індивідуальних поїздок. Дати рекомендації (пропозиції) щодо вдосконалення технології та організації обслуговування туристів, документального оформлення процесів обслуговування туристів.

Зміст завдань щодо управлінської діяльності

Завдання 1

Охарактеризувати основні функції та методи управління підприємством. Для цього, необхідно проаналізувати ступінь реалізації основних функцій управління на підприємстві; їх вплив на результати праці. Зупинитись більш детально на аналізі таких функцій, як: планування, мотивування, організування, контроль.

Ознайомитись з діючими методами управління, їх структурою вказавши на їх позитивні і негативні сторони, внести пропозиції щодо їх вдосконалення. Показати взаємозв'язок функцій і методів, які реалізуються на підприємстві.

Завдання 2

Проаналізувати організаційну структуру управління підприємством. Визначити вищий, середній і низовий рівні управління на підприємстві та їх функціональне призначення.

Графічно зобразити схему організаційної структури управління підприємством, визначити її недоліки та переваги, запропонувати основні напрямки її вдосконалення.

Завдання 3

Охарактеризувати спеціальні функції управління на підприємстві. Зміст та форми реалізації виробничої (операційної) функції підприємства (основне та допоміжне виробництво(організація надання послуг), управління якістю), логістичної (матеріально-технічного забезпечення, транспортування, зберігання, збуту продукції та послуг), капітального будівництва, керівництва науково-технічним та інноваційним розвитком, управління кадрами, обліку та аналізу господарської діяльності, управління фінансами, управління маркетингом.

Завдання 4

Охарактеризувати управління кадрами на підприємстві Ознайомлення зі штатним розкладом працівників, посадовими інструкціями (надати приклади посадових інструкцій), положеннями про підрозділи, тощо. Дослідити систему набору, підбору, адаптації, розстановки, оцінки та підготовки кадрів на підприємстві.

Зміст завдань щодо діяльності фахівця в туристично-інформаційному центрі / туристичній раді

Завдання 1

З метою визначення та дослідження процесів, що забезпечують ефективну діяльність туристично-інформаційного центру / туристичної ради студенту необхідно:

- визначити інформаційно-довідкове забезпечення центру/ради;
- комп'ютерне забезпечення прикладними програмами для створення, просування на ринку та реалізації тур-продуктів, які пропонує центр. Дати рекомендації щодо впровадження нових інформаційних технологій в роботі туристично-інформаційного центру;
- проаналізувати діяльність підприємства щодо роботи фірми по пошуку клієнтури і створення банку даних. Дати рекомендації щодо покращення роботи по залученню клієнтів.

Завдання 2

На основі клієнтської бази провести моніторинг попиту й пропозицій на конкретні продукти та послуги. Дати рекомендації щодо налагодження комунікації з потенційними клієнтами / партнерами центру або ради;

Завдання 3

Охарактеризувати організацію рекламної діяльності та дати рекомендації щодо її покращення. Розробити мінімум 4 види рекламних матеріалів, QR-кодів та туристичних маршрутів.

Розробка пропозицій щодо удосконалення діяльності підприємства

Залежно від отриманих теоретичних знань, наукових інтересів та особистих побажань студент повинен розробити конкретні та обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення окремого напрямку (напрямів) роботи підприємства або впровадження

певного нововведення (інновації). Пропозиції можуть бути спрямовані як на удосконалення існуючих функціональних напрямів діяльності підприємства (планово-економічна, управління персоналом, маркетингова-комерційна, фінансово-облікова, оперативна та організаційно-технологічна діяльність тощо), так і передбачати принципи нововведення (впровадження нових продуктів, диверсифікація,

переспеціалізація діяльності, здійснення реального чи фінансового інвестування, вихід на зовнішні ринки і подібне).

Розробка пропозицій повинна ґрунтуватися на виявлених недоліках організації роботи підприємства, наявних резервах її удосконалення, вивченні вітчизняного та закордонного досвіду кращих підприємств аналогічного та споріднених профілів діяльності.

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ф. РАКОЦІ ІІ
II RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ
A GYAKORLAT NAPLÓJA

(вид і назва практики / a gyakorlat típusa, jellege)

студента / a hallgató neve

(прізвище, ім'я, по батькові / család- és utónév)

Кафедра / Tanszék: _____

Рівень освіти / Képzési szint: _____

спеціальність/szak: _____

(назва)

_____ курс, група / évf. csoport

Студент/_____

(прізвище, ім'я, по батькові / a hallgató neve)

прибув на підприємство, організацію, установу

megérkezett a fogadó intézménybe

Печатка/A fogadó intézmény pecsétje

підприємства, організації, установи

Dátum: „__” _____ 20__ року

(підпис/aláírás) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи/ név, beosztás)

Вибув з підприємства, організації, установи

Távozott az intézményből

Печатка/A fogadó intézmény pecsétje

підприємства, організації, установи

Dátum: „__” _____ 20__ року

(підпис/aláírás) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи/ név, beosztás)

Графік виробничої практики

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Прибуття на базу практики. Проведення інструктажу з техніки безпеки та охорони праці. Оформлення необхідної документації. Ознайомлення з графіком роботи бази практики, розпорядком дня. Ознайомлення з основними принципами кадрової політики підприємства (установи, організації), правами та обов'язками працівників, розподілом обов'язків у підрозділах. Закріплення за конкретним місцем роботи та керівником практики від підприємства. Затвердження плану роботи на період практики.	1-й день
2.	Загальне ознайомлення із структурою управління, системою адміністративного менеджменту, нормативно-правовими та установчими документами, що регламентують діяльність підприємства-бази практики.	2-й, 3-й день
3.	Ознайомлення із діяльністю підприємства, особливостями паперового та електронного документообігу.	4-й, 5-й день
4.	<p>Виконання професійних обов'язків на робочому місці. Збір, опрацювання інформації для написання звіту про проходження практики. Застосування на практиці знань та вмінь з туризмознавчих дисциплін.</p> <p>Здобуття умінь і навичок роботи на підприємствах (в установах, організаціях) туристичної інфраструктури в процесі проходження практики, ознайомлення з сучасними формами, методами, досвідом інноваційної діяльності підприємства-бази практики.</p>	з 6-го по 28-й день
5.	Оформлення необхідної звітної документації (щоденник, звіт про проходження виробничої практики).	28-й, 29-й день
6.	Представлення звіту керівнику від бази практики під час підсумкової співбесіди. Отримання відгуку та оцінки роботи студента на практиці та характеристики студента як фахівця.	30-й день (останній день практики)

Рекомендована література

Основна:

1. Bártfai E. (2022): Szállodamenedzsment I. Ver 6., Budapest, p. 338
2. БЕРГХАУЕР О. О.: Основи туризмознавства /Általános turizmuselmélet. Тези лекцій / Előadások tézisei. Кафедра географії та туризму / Földrajz és Turizmus Tanszék. Берегове / Beregszász. 2021
3. Борисова О. В. 2020: Спеціалізований туризм. Навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Туризм», Кондор – 360 с.
4. Брич В. Я., (...), Кушнірук Г. В., Рутинський М. Й., Сусол Н. Я. та ін. (2020): Організація готельно-ресторанної справи: навч. посібник / за заг. ред. проф. Брича В.Я. – Київ: Видавництво Ліра-К – 484 с.
5. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навчальний посібник. Друге видання, доповнене і допрацьоване. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС., 2016. 248 с.
6. Герасименко В. Г., Галасюк С. С. Ліцензування туристичної діяльності в контексті міжнародного досвіду. Журнал європейської економіки: науковий журнал. Том 10 (№4). Тернопіль : ТНЕУ, 2011. С.402-414.
7. Герасименко В. Г., Галасюк С. С. Організація надання туристичних послуг :навч. пос. Одеса: Атлант, 2014. 244 с.
8. ДЖИНДЖОЯН В., ГОРОЖАНКІНА Н., БОЙКО З. (2022): Основи туризмознавства. Навчальний посібник, 231 с.
9. Дишкантюк О.В., Власюк К.В. 2021: Гастрономічний туризм. навч. посіб. 136 с.
10. Летуновська Н., Люльов О. (2020) Маркетинг у туризмі. – Суми, 270 с.
11. Мальська М. П., Худо В. В., Занько Ю. С. Організація туристичного обслуговування : підручник. К. : Знання, 2011. 275 с.
12. Мандюк Н. Л. Менеджмент у туризмі : навч. посібник / Н. Л. Мандюк, А. М. Манько. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – 198 с.
13. Організація туризму : підручник / І. М. Писаревський та ін.; за ред. І. М. Писаревського. Х. : ХНАМГ, 2008. 541 с.
14. Farkas J.–Raffay Z.–Gonda T. 2023: Utazástudomány: akadémiai kiadvány. Akadémiai Kiadó, Budapest, (<https://doi.org/10.1556/9789634549932>, <https://mersz.hu/farkas-raffay-gonda-utazastudomany-akadalymentessegi-dimenziok/>)
15. Цвілій С.М. Маркетинг в туризмі : Навчальний посібник. / С. М. Цвілій, Т. С. Кукліна, В. М. Зайцева. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 260 с.

Інтернет-ресурси:

1. Закон України про туризм : веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
2. Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу фахівцям туристичного супроводу URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1344-04>
3. Деякі питання діяльності Державного агентства розвитку туризму. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1162-2019-%D0%BF>
4. Туризм. Міністерство культури, молоді та спорту України : веб- сайт. URL: <https://mkms.gov.ua/content/turizm.html>.
5. The Transformational TravelCouncil. URL: <https://www.transformational.travel/>
6. Tourism for Sustainable Development Goals. URL: <http://tourism4sdgs.org/>
7. Tourism Statistics. URL: <https://www.eunwto.org/toc/unwtotfb/current>

8. UNWTO Tourism Highlights. URL: <https://www.e-unwto.org/>

Додаткова:

1. Lontai-Szilágyi Zsuzsanna- Oláh Natália – Tóth Nikoletta Marianna – Gönczy Sándor. Keresletelemzés a Magyarországról a Kárpátaljai Beregvidékre érkező turisták körében (Аналіз попиту серед туристів, які приїжджають з Угорщини до закарпатського регіону Берегвідейк) // Társadalomföldrajzi folyamatok KeletKözép-Európában: problémák, tendenciák, irányzatok Nemzetközi Földrajzi Konferencia, Beregszász (Kárpátalja, Ukrajna), 2020. március 26–27. 495-505 oldal

https://real.mtak.hu/132544/1/final_2_kotet-foldrajzfkonf-2020-07-14.pdf

2. Oláh Natália, Dr. Vasvári Mária: Borturizmus helyzete Beregvidéken (Kárpátalja). (Стан винного туризму Закарпаття (на прикладі туристичного регіону Берегвідейк)) // IX. Magyar Turizmusföldrajzi Szimpózium 2023. Szerkesztette: Donka Attila– Michalkó Gábor – Rátz Tamara. Kodolányi János Egyetem HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet Magyar Földrajzi Társaság Székesfehérvár–Budapest, 2023

<https://ebib.lib.unideb.hu/ebib/CorvinaWeb?action=cclfind&resultview=longlong&ccltext=idno+BIBFORM115337>

3. Oláh N., Lontai-Szilágyi Zs., Gönczy S. A kárpátaljai turisztikai desztináció látogatottsága a szociodemográfiai mutatók tükrében 2017 – 2021 között (Кількість відвідувачів туристичних дестинацій Закарпаття за соціально-демографічними показниками 2017 - 2021 pp.) // IV. Nemzetközi Gazdaságtudományi Konferencia „Digitális gazdaság és fenntartható fejlődés: a pénzügy, számvitel, menedzsment, valamint társadalom- és viselkedéstudomány legújabb trendjei ” (Ukrajna, Beregszász, 2024. március 26-27.). 423-425 oldal

<https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/handle/123456789/3710>

4. Oláh N., Szalai K., Gönczy S., Lontai-Szilágyi Zs. Turisztikai imázselemzés Kárpátalján magyarországi és ukrajnai turisták körében a Covid-19 küszöbén (Формування туристичного іміджу Закарпаття серед угорських та українських туристів напередодні Covid-19) In Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio. 2024. № 2. с. 33-49.

<https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/handle/123456789/3358>

5. Д. Д. Фодор, О. О. Бергхауер, А.А. Товт, Н.К. Олаг ДОСЛІДЖЕННЯ НАЙВАЖЛИВІШИХ АТРАКЦІЙ СПАДЩИННОГО ТУРИЗМУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ. In: Рекреаційно-туристичний потенціал регіонів України: сучасний стан. Проблеми та перспективи розвитку: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Луцьк 15-16 травня 2019 р.). – Луцьк: Терен, 2019. – 104 с. – С.46-49.

Посилання на видання:

https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/bitstream/123456789/1533/1/Fodor_Gy_Berghauer_S_Toht_A_Doslidzhennia_naivazhlyvishykh_atraksii_spadshchynnoho_turyzmu_2019.pdf

1492555952. Щука Г., Олаг Н. Цифровий маркетинг в діяльності об'єднань виноробів Закарпаття [Digitális marketing a kárpátaljai borász egyesületek tevékenységében] // V Міжнародна науково-практична конференція «Цифрова економіка і сталий розвиток: новітні тенденції у фінансах, обліку, менеджменті та соціально-поведінкових науках», 26-27 березня 2024 р. (м. Берегове, Україна), С.100-102

<https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/handle/123456789/3540>

7. Іпатій А.В., Олаг Н.К. Визначення портрету споживача туристичних послуг (на прикладі ГТК «Мигово») [A turisztikai szolgáltatások fogyasztói arcképének meghatározása

(a “Migovo” szálloda és turisztikai komplexum példáján)]// Наука і молодь у ХХІ сторіччі : збірник тез доповідей VII Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 60-річчю Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (м. Полтава, 30 грудня 2021 року). – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 409 с. – С.23-26 ISBN 978-966-184

8. А.А. Моца, К.І. Чумаков, Н.К. Олаг ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД. In: № 10 (2023): ЕФЕКТИВНА ЕКОНОМІКА - Київ, 2023

<https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2338>

9. Моца А.А., Олаг Н.К. ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ In: «Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2024. No 10(28) 2024. С. 1618 (гол.редактор Гурко О.В.) - Київ, 2024

<http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/issue/view/291/390>

10. Gönczy, S. Fodor, Gy. Oláh, N. Nagy, T. Ésik Zs. Szepesi, J. Geoheritage values of the Northeastern Carpathians, Transcarpathia, Ukraine. In: Geoconservation Research. Volume 3 / Issue 2 / pages(25-42) - 2020, Iran

https://real.mtak.hu/123812/1/GCR_Volume3_Issue2_Pages32-48.pdf

11. Sass, Enikő; Berghauer, Sándor ; Tóth, Attila ; Linc, Annamária: A Covid-19 hatása a magyar idegenforgalmi vállalkozók turisztikai tevékenységére Kárpátalján. TÉR ÉS TÁRSADALOM 37 : 3 pp. 176-201. , 26 p. (2023)

12. Manhas P S, Singh R, Fodor Gy, Berghauer S, Mir M A, Dávid L D: Examination of impact of responsible tourism practices on quality of life of destination communities. GEOJOURNAL OF TOURISM AND GEOSITES 36: 2spl pp. 688-697., 10 p. (2021)

<https://gtg.webhost.uoradea.ro/PDF/GTG-2spl-2021/gtg.362spl17-699.pdf>

13. Roman Plokhikh, Gyula Fodor, Aiman Shaken, Sándor Berghauer, Aliya Aktymbayeva, Attila Tóth, Mirosław Mika, Lóránt Dénes Dávid: Investigation of Environmental Determinants for Agritourism Development in Almaty Region of Kazakhstan.

GEOJOURNAL OF TOURISM AND GEOSITES 41: 2 pp. 354-361. , 8 p. (2022)

<https://gtg.webhost.uoradea.ro/PDF/GTG-2-2022/gtg.41203-837.pdf>

<https://tet.rkk.hu/index.php/TeT/article/view/3464>

14. Roman, Plokhikh ; Dana, Shokparova ; Gyula, Fodor ; Sándor, Berghauer ; Attila, Tóth ; Uzakbay, Suymukhanov ; Aiman, Zhakupova ; Imre, Varga ; Kai, Zhu ; Lóránt, Dénes Dávid: Towards Sustainable Pasture Agrolandscapes: A Landscape-Ecological-Indicative Approach to Environmental Audits and Impact Assessments. SUSTAINABILITY 15/8. 2023

<https://www.mdpi.com/2071-1050/15/8/6913>

15. Нодь О. Л., Бергхауер О. О. Збалансований регіональний розвиток туризму та готельно-ресторанного бізнесу. Журнал з менеджменту, економіки та технологій, № 2, 2024

<https://journal-met.kh.ua/jme02245.html>

16. Стегней М., Нодь О., Бергхауер О., Прокопеч Р.: Транспортне забезпечення готельно-ресторанного обслуговування в сучасних умовах розвитку територіальних громад. Вісник Хмельницького національного університету 2024, No 4. ст. 316-321

<https://heraldes.khmnu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/347/353>

17. Стегней М.І., Нодь О.Л., Бергхауер О.О., Кампов Н.С.: ТРАНСФОРМАЦІЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ TRANSFORMATION OF HOTEL AND RESTAURANT SERVICES IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2024 рік.

http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/ujae_2024_r03_a4.pdf

18. Щука Г.П., Ковальська Л.В, Чорна Л.В. Підготовка фахівців галузі туризму в світлі нової парадигми вищої освіти // Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки. – 2019. – №4 (Т19). <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk/article/view/287>

19. Lesia V. Kovalska, Halyna P. Shchuka, Anzhella R. Mikhailuk, Raisa P. Zagnibida, Tetiana I. Tkachuk Development of tourism is in the epoch of economically – politically reforms and war in Ukraine - Journal of Geology, Geography and Geoecology.- 2020/ 29 (1), - 94-101

<https://geology-dnu.dp.ua/index.php/GG/article/view/667>

20. Щука Г.П., Меліх О.О., Калмикова І.С. Дегустаційний бізнес як частина індустрії гостинності: сегментація ринку та профіль споживача. Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio. 2024. №1. С. 66 – 79.

<https://journals.kmf.uzhgorod.ua/index.php/geograph/article/view/8>

21. Щука, Г., Журба, І., & Коробейникова, Я. (2024). Шляхи формування пропозиції на ринку в'їзного воєнного туризму в Україні. Економіка та суспільство, (64).

<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-88>

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4299>

22. Irtysheva I., Stehnei M., Nod O. : Balanced development of tourism and the resort and recreation sphere: international, national, and regional vectors. Baltic Journal of Economic Studies. 2022. 8(4). 238-245

Посилання на видання: <http://dspace->

s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/9695/1/%D0%92alanced_development_%20of_%20tourism_%20and%20resort%20and%20recreational.pdf

23. Нодь О. : Концептуальні основи стратегічних орієнтирів збалансованого регіонального розвитку галузі. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. № 4. С. 163-167

Посилання на видання: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=14673>

24. О. Нодь : Інноваційні тенденції в сфері готельного обслуговування в умовах сучасних викликів. Modeling the development of the economic systems -Scientific journal № 2 м. Хмельницький - 2024

Посилання на видання: <https://mdes.khmnua.edu.ua/index.php/mdes/article/view/373/357>

25. Щука Г. П., Паска М. З., Побігун О. В. Державно-приватне партнерство як основна умова розвитку гастрономічного туризму на Закарпатті. Вісник Херсонського національного технічного університету. 2023. № 4 (87). С. 406 – 413.

Посилання на видання:

https://journals.kntu.kherson.ua/index.php/visnyk_kntu/article/view/539

26. Безрученков Ю.В., Щука Г.П. Заклади ресторанного господарства третьої хвилі: стан і перспективи. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2023. № 4 (66). С. 84 – 93.

Посилання на видання: <http://efm.vsau.org/en/particles/establishments-of-the-third-wave-restaurant-industry-state-and-perspectives>

27. Щука Г.П., Міхо О.І., Літовка-Деменіна С.Г. Нішевий туризм як шлях розвитку повоєнної України. Причорноморські економічні студії. 2023. Вип. 84. С. 174 – 179.

Посилання на видання: http://bses.in.ua/journals/2023/84_2023/31.pdf

28. Щука Г.П., Ковальська Л.В. Подієвий туризм в Закарпатті: інвентаризація фестивалів. Краєзнавство. Науковий журнал. 2023. №3-4 (124 – 125). С. 98 – 107.

Посилання на видання: <https://doi.org/10.15407/kraieznavstvo2023.03-04.098>

29. Щука Г.П. Пропозиція лікувально-оздоровчих послуг на туристичному ринку Закарпаття. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2023. № 3-4 (304 – 305). С. 112 – 119.

Посилання на видання: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2023/304-305/pdf/112-119.pdf>

30. Щука Г.П., Меліх О.О., Калмикова І.С. Дегустаційний бізнес як частина індустрії гостинності: сегментація ринку та профіль споживача. Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio. 2024. №1. С. 66 – 79.

Посилання на видання: <https://journals.kmf.uzhgorod.ua/index.php/geograph/article/view/8>

31. Безрученков Ю.В. Щука Г.П. Харчова безпека в ресторанному господарстві. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики, 2024, № 2 (68). Вінницький національний аграрний університет. 2024.С 112-122.

Посилання на видання:

<http://efm.vsau.org/storage/articles/September2024/FXJWkC6EApFcWaGUDp0l.pdf>

32. Бергхауер Олександр, Бірток Ванесса, Шаш Енікі, Торпоі Йосип. Путівник для туристів. Вишково та його околиці. Закарпатська угорська туристична рада, Берегове, 2023 Посилання на

видання: https://tajhazak.org/pdf/index.php?m=20240221010941&f=Viski_UA_kicsi.pdf

33. Berghauer S. – Sass E. – Tarpai J. – Tóth A. 2020: A helyi termékekben rejlő turisztikai erőforrások Kárpátalján. (Туристичні ресурси місцевих продуктів Закарпаття.) Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok, v. évfolyam 3. szám, Orfű-Pécs, pp. 57-73, ISSN 2498-6984 (online), ISSN 2677-0431 (nyomtatott), DOI:10.15170/TVT.2020.05.03.04

Посилання на видання: <https://journals.lib.pte.hu/index.php/tvt/article/view/4767>

34. Tóth Attila – Tóth Kitti, 2023: A turizmus korszerű válfajainak érvényesülése Munkács városában. (Сприяння розвитку сучасних різновидів туризму в місті Мукачево) In. Marosi István (szerk.), 2023: Hittel a jövőbe – a VIII. Keresztény Tudományos Diákköri Konferencia tanulmányainak gyűjteménye. Beregszász.

Посилання на видання: https://karpataljaiadatbank.com/wp-content/uploads/2022/08/IV.-kotet_Hitkereses.pdf

Шкала оцінювання: національна та ECTS / Osztályozási skála: nemzeti és ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності / Tanulmányi összpontszám	Оцінка ECTS / ECTS osztályzat	Оцінка за національною шкалою / Osztályzat a nemzeti skála szerint	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики / vizsga, évfolyammunka és gyakorlat esetén	
90 – 100	A	відмінно / jeles	
82-89	B	добре / jó	
75-81	C		
64-74	D	задовільно / elégséges	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання / elégtelen a pótvizsga lehetőségével	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével	